

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN LAUSUNTO 2/2004 vp

Hallituksen esitys öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahas-
ton perustamisesta vuonna 1992 tehtyyn kan-
sainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden
2003 pöytäkirjan hyväksymisestä sekä laeiksi
pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien
määräysten voimaansaattamisesta ja soveltami-
sesta ja merilain 10 luvun 18 §:n muuttamisesta

Ympäristövaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä helmikuuta 2004 lähettäessään hallituksen esityksen öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahas-
ton perustamisesta vuonna 1992 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 2003 pöytäkirjan hyväksymisestä sekä laeiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta ja merilain 10 luvun 18 §:n muuttamisesta (HE 171/2003 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ympäristövaliokuntaan samalla määrännyt, että liikenne- ja viestintävaliokun-

nan on annettava asiasta lausunto ympäristövaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Lolan Eriksson, liikenne- ja viestintäministeriö
- pääsihteeri Merja Huhtala, ympäristöministeriö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut

— Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi vuonna 2003 tehdyn öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahas-
ton perustamisesta vuonna 1992 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän pöytäkirjan. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että eduskunta hyväksyisi lain pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattami-

sesta ja soveltamisesta sekä lain merilain 10 luvun 18 §:n muuttamisesta.

Vuoden 2003 pöytäkirjalla perustetaan öljysäiliöalusten aiheuttamien öljyvahinkojen korvaamiseksi lisärahoista täydentämään nykyistä kansainvälistä korvausjärjestelmää. Perusjärjestelmä muodostuu kahdesta yleissopimuksesta, aluksen omistajan vastuuta koskevasta

yleissopimuksesta ja sitä täydentävästä kansainvälistä korvausrahaosta, IOPC-rahaosta, koskevasta yleissopimuksesta. Suomi on perusjärjestelmän yleissopimusten osapuoli.

Lisärahaosto vahvistaa merkittävästi vahingonkäräjijöiden asemaa ja mahdollistaa täyden korvauksen maksamisen myös suurissa öljyönnettomuuksissa. Lisärahaoston myötä kansainvälinen järjestelmä kattaa tulevaisuudessa vahinkoja 750 miljoonaan erityisnosto-oikeuteen (SDR) eli noin 900 miljoonaan euroon saakka, perusjärjestelmän korvauskaton ollessa 203 miljoonaa SDR:ää eli noin 250 miljoonaa euroa.

Lisärahaosto aktivoituu, jos on olemassa riski, että vahingonkorvausvaatimukset nousevat yli perusjärjestelmän maksimikorvauskaton. Lisärahaoston kustannuksista vastaavat öljyn vastaanottajat lisärahaostoon liittyneissä sopimusvaltioissa samoilla periaatteilla kuin vuoden 1992 IOPC-rahaostossa. Maksuosuus määräytyy sopi-

musvaltioon vuosittain tuodun maksuvelvoitteisen öljyn määrän perusteella.

Pöytäkirja on jaetun toimivallan sopimus ja kuuluu erältä osin Euroopan yhteisön yksinomaisten toimivallan alaan. Euroopan unionin neuvoston antaman päätöksen mukaan tavoitteena on, että jäsenvaltiot ratifioisivat pöytäkirjan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2004. Tarkoituksena on, että Suomi sen jälkeen kun ehdotetut lait on hyväksytty ja vahvistettu ratifioisi pöytäkirjan mainitun ajan puitteissa.

Lait on tarkoitus saattaa voimaan tasavallan presidentin ja valtioneuvoston asetuksilla samanaikaisesti kun vuoden 2003 pöytäkirja tulee kansainvälisesti voimaan. Pöytäkirja tulee kansainvälisesti voimaan kolme kuukautta sen jälkeen, kun siihen on liittynyt kahdeksan valtiota, joiden yhteenlaskettu vastaanotetun maksuvelvoitteisen öljyn määrä vuositasolla on 450 miljoonaa tonnia. Arvioiden mukaan nämä edellytykset täyttyvät vuoden 2004 aikana.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esitys kuuluu sisällöltään liikenne- ja viestintävaliokunnan toimialaan. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja sen vuoksi valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttumattomana.

Lausunto

Lausuntonaan liikenne- ja viestintävaliokunta esittää,

että ympäristövaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Laukkanen /kesk	Eero Reijonen /kesk
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Pertti Salovaara /kesk
	Leena Harkimo /kok	Arto Seppälä /sd
	Saara Karhu /sd	Timo Seppälä /kok
	Marjukka Karttunen /kok	Harry Wallin /sd
	Inkeri Kerola /kesk	Lasse Virén /kok
	Risto Kuisma /sd	vjäs. Reijo Paajanen /kok
	Erkki Pulliainen /vihr	Lyly Rajala /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.